تەوەری گەنج و شوناس

ئیسماعیل حەمە ئەمین:

لەو بڕوایەدام شەڕی ناوخۆ درێژبوونەوەی هەیە، ئەوەشی باجەکە ئەدات گەنجی کوردییە، هەم وەك جەستە کە بووە قوربانی، هەم وەکو بیر

سازدانی: ئارام سدیق نووسینەوەی: ئاشتی سدیق

بەشی سێیەم و کۆتایی

ئیسلامی سیاسی لەڕێی ئەو تەکنەلۆژیایەوە نەهامەتیەکانی گەنج ئەقۆزێتەوە بە ڤیدیۆ کلیپی سەیر و چیرۆکی سەیر سەیر ..ڕاستە لاپەڕەکانی ئینتەرنێت ڕەهەندێکی ئیرۆتیکیانەی هەیە، بەڵام ئەوە ئیسلامیە کەبە ناڕاستەوخۆ، ئەو ڕەهەندە ئیرۆتیکیانە لەوێنەی بەهەشتدا دەهاروژێنێ، بۆ ئەوەی گەنجێك هانبدات بۆ ئەوەی لەڕێگەی خۆ تەقینەوە و زۆر زوو بگاتە ئەو بەهەشتە ئیرۆتیکیە، کەلەوانەیە لە ئینتەرنێتدا شێوازێکی لەو جۆرەی ببینیێت. بیریشت نەچێت لە پەنا ئەوەوە ڕەهەندێکی تر هەیە بەگەنج دەڵێت" ئەم هەموو ناشیرنیەی دنیای تۆ، لای من دەرەوێتەوە !، لەبەر ئەوەی ئیسلامیەکان ئەوەندەی ئەوان ئینتەرنێت و تەکنەلۆژیایان بەکارهێناوە، ئەوەندەی ئەوان خەریکی قولکردنەوەی گوتاری پیرێتین لەکۆمەڵگای ئێمەدا و لەکۆمەڵگای عەرەبیدا بەترساندن بە پیشاندانی ڤیدۆکلیپی سەیر سەیر، ئەوەندە گەنج نەیتوانیوە سوودی لێوەربگرێت ،سوود لە بیرە مۆدێرنەکان وەربگرێت، سەیرەکە لەوەدایە، دنیای مۆدێرنە لە ئەزمە یان لە قەیرانێکی گەورەی فەلسەفیایەنەدایە و دووەمیان غیابی و گومبوونی کلتورێکی باڵا و جیهانبینیەکی روون، پەیوەندی تەکنەلۆژیای مۆدێرن و گەنج دەخاتە قەیرانەوە.. بە تایبەت لە کۆمەڵگای کوردیدا هەموو دەزگاکان پیرن ، زانکۆ پیرە، نەخۆشخانەکان پیرن ، ڕۆژنامەکان بەگشتی پیرن. وەزارەتی ڕۆشنبیری پیرە، هەمووی پیرە، ئەمانە هەموو گوتارێکی پیرت پێشکەش دەکات و ئەم گوتارە پیرە ، ئەم دەزگا پیر میتۆدانە، ناتوانی گەنجێکت بۆ بەرهەم بهێنێت کە بتوانێ تەکنەلۆژیای تازە و جیهانگیری لە سوودی خۆی بەکاربهێنێت. وەکو لە پرسیاری ئەوروپای گەنج و ئەوروپای پیر گوتمان گلۆبالیزم زۆرجار درێژکراوەی ئەو ئەوروپا پیرەیە کە کاتی خۆی بڕوای بە داگیرکردن هەبوو، دیسانەوە ئەبی ئێمە بڵێین نەبوونی گوتارێکی ڕۆشنبیرانە بەنەبوونی تیژێکی ڕەخنەگرانە بەرامبەر بەدنیا ،ونبوونی چاوێکی تیژ دیسانەوە پیر ئەهێنێتەوە ناومان و گەنج توشی پشێویەکی ڕۆحی ئەکات.

. ئارام سدیق :لەهەموو وڵاتێکی دنیادا، بەتایبەتی وڵاتانی پێشکەوتوو گەنج خاوەنی خەون و پرسیاری نوێیە، بەڵام لای ئێمە بێ پرسیارترین نەوەی کۆمەڵگە گەنجە، تۆ ئەم هۆکارە دەگەڕێنیتەوە بۆچی؟

ئیسماعیل حەمەئەمین: ئەو نەوەیەی گەنجە؟ ئەو نەوەیەی بە تەمەن گەنجە، کێشەبەندی ئەوان لەیەکەم ئەزمونیاندا ئەوەیە، کە ئەم نەوەیە لەدوای ڕاپەڕینەوە چاویان کردۆتەوە !لەدوای ڕاپەڕینەوە تەمەنی هەرزەکاریان پێگەیشتووە بەداخەوە لەدوای ڕاپەڕین ئێمە لەبەردەمی کۆمەڵێ شکستی گەورەدا بووین. نەوەی نوێ لەو تەمەندا لەناو گەورەترین شکستیدا لەدایك بووە، لەبەر ئەوە سەیر نیە کەهەموو شتێکی لەلاڕەوا بێت، بەمانای لامسەلایی و بێ ئامانج لە ژیان بڕوانێت ، دەشێت هەموو شتێکی بەسەردا تێپەڕێت و بێزاربێ لە هەموو شتێك و هیچ شتێك بەهەند وەرنەگرێ، هەموو ئەوانەی کەنەوەی نوێ بە نەوەیەکی تەمەڵ لەقەڵەم دەدەن و بەوە تاوانباریان دەکەن، دەبێت بڵێین بۆچی تەمەڵن؟ یاخود بۆچی ئەم نەوەیە بەتەمەڵ کراون، بۆچی ئەمانە زۆر و بۆرکراون؟، هەموو شتێکیان لەبەردەمدا زۆر و بۆرکراوە، ئەمانە لەبەردەم ژیانێکدا بوون کە رووت بۆتەوە لە هەمووماناییەك، گەر تەبعیس و تەعریب و تەهجیر لێدەری یەکەمی نەوەی ئێمە بوو بێت لەوەی ژیانێکی دروست بژین، ئەوا بەتەمەڵکردن و بێ ئامانج کردن و مشەخۆرکردنی نەوەی نوێ، ئەو هەڕەشە

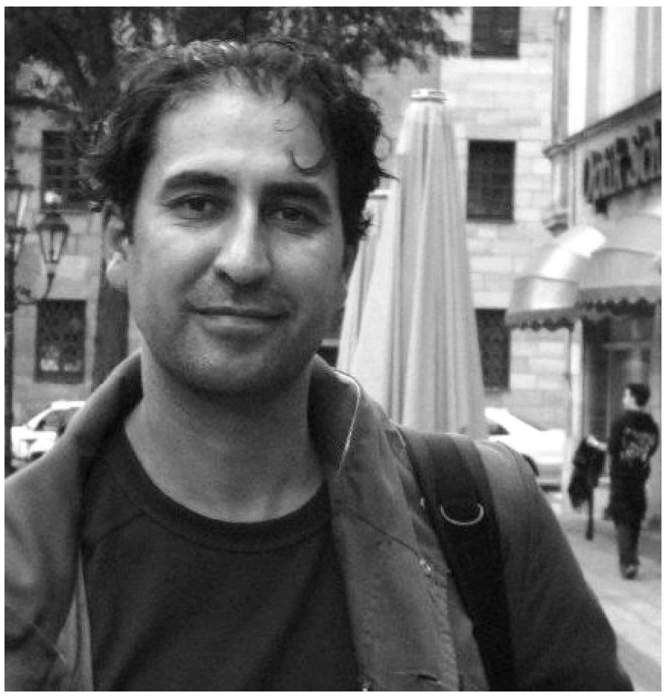

نوێیانەن کە نەوەی تازە دەخاتە بەردەم کێشەبەندی قورسەوە. ئەگەر ئاوڕێك لەزەمەنی خۆمان بدەینەوە و تەمەن بگەڕێنینەوە ، دەتوانم بڵێم: نەوەی ئێمە کە نەوەی جەنگ بووین،لەجیهانێکدا دەژیاین کە دابەش بوو بەسەر بەکۆمەڵێك جەمسەری زۆرانبازی، بەڵام دوو جەمسەری دیارو ئاشکرا بوو، لەلایەکەوە کەش و هەوای دنیای سۆڤیەت هەبوو، لەلایەکی دیکە ئەمریکا هەبوو یەکێکیان بیرێکی سۆسیالستی بوو و یەکێکیشیان بیری ئەمریکانیزم . ئێمە وەکو وڵاتێك لەژێر داگیرکردنی پان عەرەبیزم وشۆفێنزمی عەرەبیدا بووین، لەژێر سایەی ئەو کەش و هەوا سیخناخدراوە بە زۆرانبازی سیاسی و جەمسەرە ئایدۆلۆژیکاندا ژیاوین، هاوتەرییبیش هەڕەشەی ڕاپێچکردنمان بۆ بەرەکانی جەنگی ئێران وعێراق و کوێت و شەڕی پێشمەرگایەتی وهەڵاتن لەسەربازی ، شێوە ژیانی ئێمەی پێکهێنابوو، ئێستاش زۆربەمان لە مەنفا سەختەکاندا ژیان بەسەر دەبەین... ئەو زەمەنە بەردەوام لەگەڵ بیری سۆسیالیستی و بەگژاچوونەوە و شۆڕشگێڕانەدا دەژیاین، تەنانەت سێبەر سەختەکانی ئەو ئایدۆلۆژیەش زیاتر بەسەر ئەدەبدا خۆی ڕاکێشابوو، دیارە ئەمە بەدەر لە ئایدۆلۆژیا و هاوکێشەکانی ، گەڕانەوەی مۆڕاڵێك بوو، شوناسێك کەخۆی لەبەردەم هەڕەشەی لەناوچووندا دەبینیەوە، مۆڕاڵێك هەبوو کەپێیان دەگووت مۆڕاڵی شۆڕشگێڕانە.

دیارە گەڕانەوەی ئێستامان بۆ ئەو مۆڕاڵە کارێکی هەڵەیە، چونکە ئەو جۆرە مۆڕاڵە و بەو شێوازەی جاران، زەمەنی خۆی ژیاوە و پێویستی مێژوویی بەرگری خولقاندبووی، بەڵام شتێك هەبوو پێی دەوترا خۆبەختکردن، پێی دەوترا واز لەسامان و ماڵ و هەموو شتی هێنان لە پێناو مەسەلەیەکی ڕەوادا، بۆ نموونە شتێك هەبوو پێی ئەوترا ئینتیما و پابەندیی بۆ نیشتیمان، بۆ بەرەنگاربوونەوەکان. بەهەمان شێوە لەناو خودی حزبە سیاسیەکاندا بەرەنگاربوونەوەیەکی ئایدۆلۆژیای تیۆرەیەکی هەبوو لەفۆرمدا کەحەماس وهەڵچوونی گەنجانە پێویستی پێ بوو، بەڵام پیرەکانی شۆڕش خۆیان بڕوایان پێ نەبوو، بۆنموونە (نەوشیروان موستەفا) لەنوسین و نامیلکە و هەڵسو کەوتی سیاسیدا ، سەرکردەی ڕۆحی کۆمەڵەی مارکسیسیت ـ لینینی کوردستابوو ، کەدوایی ناوی گۆڕا بوو بە (کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستان) ، ئەم و زۆربەی ئەو سەرکردایەتیە ، گەنجیان بەناوی مارکسیەت و لەینینەت ڕاپێچی شەڕی پێشمەرگایەتی دەکرد، کەچی زۆربەشیان (بەتایبەت بەڕێز نەوشیروان) هەر لەبنەڕەتەوە و لەو زەمەنەشدا بڕوایان بە مارکسیەت نەبوو! !، ئەمە دووفاقیەکی مۆڕاڵ و دوو دەم وچاویەکی ئەخلاقی بوو، کە دوای بەکوژدانی چەندەها گەنج بەناوی مارکسیست و لینینەوت و کوردایەتیەوە لەلای هەندێك ئاشکرابوو ، ئەمەی من دەیڵێم بوختان نیە بۆ (نەوشیروان موستەفا) بەڵکو ئەوەی لەکتێبی بیرەوەریەکانیدا نوسیووە و باس لەوە دەکات کە پێش ئەوەی بەئێجگاری بگەڕێتەوە بۆ کوردستان بۆ ئەوەی بەشداربێت لە هەڵگیرسانەوەی شۆڕش ، سەردانی مامۆستاکەی کردووە لە ڤێنا (هیلموت کرامەر) ، مامۆستاکەی پێیگووتووە کەتۆ شێتی ، کەچی بەڕێز نەوشیروان لە کتێبەکەیدا (لەکەناری دانوبەوە بۆ خڕی ناوزەنگ) و لە لاپەڕە ٦١ زۆر بە ئاشکرا و بێپەردە دەڵێت (تائێستاش دڵنیا نیم لەوەی : بۆچوونەکەی ئەو ڕاست بوو کەمنی بەگەوج ئەزانی ، یان کارەکەی من کەچووم بۆ بەشداری لەدەسپێکردنەوەی شۆڕش دا...) ! !، لەهەمان کتێبدا باس لەوە دەکات کە ئەو هەرگیز بڕوای بەمارکسیەت و لینینیەت نەبووە ، کەچی سەرکردایەتی کۆمەڵەی مارکسی لینینی کوردستانی کردووە ! !... ئەمانەش دیوێکی دیکەی دوو دەم وچاوی و دووفاقیەتی ئەخلاق و مۆڕاڵ بوو، کەئەو زەمەنە حەماس و شۆڕش و ئایدۆلۆژیا بواری ئاشکرابوونی نەدا ، زەبرو زەنگی بەعس ڕێگەی ئەوەی نەدەداین ، گومان بکەین لەوانەی لەشاخن و بەناوی شۆڕشەوە قسەدەکەن. تاوەکو دوای ڕووخانی سۆڤیەت و بلۆکی سۆسیالستی، ئیدی درۆ گەورەکان ئاشکرا دەبوون و ژیانی سیاسی لە کوردستان و لە سلێمانیشدا بەتایبەت درێژە پێدانی ئەو (پیرە سیاسیانەن) کەبەردەوام لەمومارەسەی شۆڕشەوە بیگرە تاوەکو حکومەت، ڕێگر و هەڕەشە بوون لەسەر بیری گەنج و دۆزی گەنج لە کۆمەڵگەدا، ئەگەر هاتوو لەدوای ئەم مۆڕاڵەوە درۆی گەورە لەپشت ئەمانەوە وەستابی، ئەوە شتێکی دیکەیە، بەڵام واقیعی حاڵ وەهابوو لەو زەمەنەدا، گەنجی سلێمانی، یان گەنجی ئەم شارانە ئەچوون بۆ لادێکان لەبارێکی زۆر ناخۆشدا دەژیان، پێشمەرگە بوون، شەوان دەهاتنەوە لەم شارەدا بەرەنگاری دیکتاتۆرترین ڕژێم و داپڵۆسێنترین جیهازی ئەمن ئەبوونەوە لێیان ئەکوژرا لێیان دەگیرا، دۆزێکی بەرگری هەبوو کە (گەنجی سیاسی) جێبەجێی دەکرد و (پیری سیاسی) تاوەکو ئەمڕۆ سەوداو مامەڵە و بازرگانی پێوەدەکات.. هەموو ئەم دۆزە مقاومەیە خۆی لەخۆیدا ئێستا حزبی کوردی ئەیکات بەڕیکلامیك بۆ خۆی ئەوە شتێکی دیارە، بەڵام خۆی لەخۆیدائەو زەمەنە و لەرووی سۆسیۆلۆژیەوە، مۆڕاڵێکی دروست کرد بوو ئەخلاقێکی بۆ ئینسان دروست کرد بوو. گەنج لەو زەمەنەدا خۆی لەناو زۆرانبازیەکاندا دەبینیەوە، خۆی لەنێوان هەڵبژاردنی ڕەش وسپیدا دەبینیەوە، هەرچەندە وەکو لەسەرەتادا گووتم ئەم گەنجانەی ئەوسا پاشەکشێیان کردووە لەو شتانەی کردوویانە، گەر هاتوو خیانەتیان لێنەکرێت! !، ئەوانەی کە ماونەتەوە ئێستا (پیرە هیلاکەکانن). بەداخەوە ئێمە نەمانتوانیوە لە خودی خۆماندا(پیر) بیانخنکێنین، وەگەنجیش نیە ئێمە بخنکێنێت و ژیان نوێ بکاتەوە، ئەوەی هەیە گەنج درێژەی پیرە و گەنجیش کە پیر بوو نەوەی نوێ دەکات بەدرێژ بوونەوەی خۆی .

دیارە من ئەم هاوکێشەیەی گەنج و پیرە لە نێو تەمەندا جیاناکامەو پۆلێن ناکەم، بەڵکو مەبەستم بیروڕاو بۆچوون و مێژووی نوێ و کۆنە لە کۆمەڵگەی کوردیدا. دیسانەوە ئەڵێم پێویستە (پیری کوردی) بخنکێنرێت، خنکانێکی سومبولیانە، هەناسەی لەبەر ببڕێت ....گەنجی ئێستا لەناو شەڕی ناوخۆدا سەری هەڵدا، لەناو درۆیەکی گەورەدا سەری هەڵدا، هەموو شۆڕشگێڕەکانی دوێنێ، بیرۆکراتیەکانی ئیمڕۆن، ئێوەی بەتەمەن هەرزەکاری ئەو زەمەنە بینیتان دراوسێ تەلەفزیۆنی دراوسێکەی تری فەرهود دەکات، لەبەر ئەوەی پارتی یاوەکو یەکێتیە. خەڵکی شار چیتر خەڵکی شارنەمان و هەمووی بوون بە دوژمنی یەکتر، ئیهانەو کەرامەت شکانی یەکتر بوو بوو بە شتێکی باو، دەوڵەمەندبوونی بە پەلە بووە بە شتێکی باو، دۆزێك نەبوو ڕاست و چەوت لێك جودا بکاتەوە، ڕەش و سپی نەماوە لەبەر ئەمە گەنج لەناو ئەمە کەش و هەوایە پەروەردە دەبوو کە هەموو شتێکی لەلا ڕەوایە، هەموو شتێك بووە و هەموو شتێك لەناو قەدەرێکی زۆر سەخیف و بێمانادا خۆی دەبینێتەوە. کەواتە ئەمە پرۆسەی بێماناکردنی ژیانە، لە ناو بێماناکردنی ژیاندا گەنجێك پەروەردە بووە، ئەمە لەلایەك، لەلایەنی دووەم لایەنی زمانە ، ئەم گەنجە دابڕاوە لە ڕۆشنبیری عەرەبی و لە ڕۆشنبیری دراوسێ، ئەمەش کێشەیەکی گەورەی بۆ کۆکردۆتەوە، ئەزمونی سیاسی و دەسەڵاتی کوردی ئەوەندە بەتەنگ مەسەلەی ڕۆشنبیری و بەتەنگ مەسەلەی ئەدەبەوە نەبوون و ئەدەب و ڕۆشنبیری بەخەیاڵ و پڵاو، تێدەگەن نەك پرۆژەیەکی سیاسی و کۆمەڵایەتی ! ، ئەوا دەرگاکانی پەیوەندیش بەهۆی بارودۆخی ناوچە لەبەردەم سەفەر و تێکەڵاوبوون کلۆمدرابوون ، ئەمڕۆکە بۆ چەند ساڵێك دەبێت ڕۆژنامەو گۆڤار هەیەو ئەوسا وەکو ئیمڕۆ کە دەرگایەك هەیە ئەو وەختە ئینتەرنێت نەبوو، ئەم گەنجانە لەناو ئەم ئەتمۆسفێرە، وایان لێهات کە ئیتر توشی گۆشەگیرەیەکی زمانەوانی بن کە تەنانەت کوردی پەیڤینیشیان خراپتربووە، کوردی نوسینیشیان خراپتر بووە، ئەم دەرگا داخرانە هەموو دەرگاکان بەڕووی ئەم گەنجەدا داخرا، ئەم گەنجە توانای ئەوەی نەبوو سنورەکان ببڕێ، چونکە تەمەنی منداڵ بوو وەکو ئێمە نەبوو دەرفەتی سنوربەزاندنی هەبێت، بڕوا وەهێزی ئەوەشی نەبوو ڕابکات، چونکە لە شەڕەسەگەکانی لەمەو پێشدا نەژیاوە و لەناو جیهانێکی زۆر لێڵ و تەم و مژو ڕەش و بێمانادا کە ڕەش و سپی تیا تێکەڵاوە ژیاوە ، گەنج لەم زۆنگاوەدا پێگەیشت، لەبەر ئەوە بێتوانایەتی ئەبینی، هەر لەبەر ئەوەشە جیهانبینیەکی ڕوونی تێدا نابینرێت.

ئارام سدیق : کەواتە دەتوانین بڵێین لە شەڕی ناوخۆدا زیان لێکەوتوترین نەوەی کۆمەڵگە گەنجە؟

ئیسماعیل حەمەئەمین: وەك و بۆم باسکردی شەڕی ناوخۆ هەموو شتێکی ڕەواکرد، هەموو مانایەکی بێماناکرد، هەتاوەکو ئەمڕۆ من لەو بڕوایەدام شەڕی ناوخۆ درێژبوونەوەی هەیە، ئەوەشی باجەکە ئەدات گەنجی کوردیە، هەم وەك جەستە کە بووە قوربانی، هەم وەکو بیر، ئیمڕۆ پاشماوەکانی لەوە هەیە کە گەنجێك فێربووە پێویستە خۆی بگونجێنی بەهەر نرخێك بێت، چونکە بینوویەتی چارەنوسە ڕەشەکان بۆ ئەو کەسانەیە کە خۆیان ناگونجێنن. گەنجێك هەیە بەڵایەوە گرنگ نیە چۆن ئەگات، گرنگ ئەوەیە بگەیت بەوەی دەتەوێت، تاکە وێنەی باڵا ئەوە بووە کە ئەو تێیدا گەورە بووە، بۆ ئەم مەبەستە بۆ دەرهێنانی گەنج لەم کێشەیە، ئەرکی ڕۆشنبیریە، ئەرکی کلتورێکی باڵایە کە جارێکی تر نۆرمەکان و بەهاکان دابڕێژێتەوە و هەموو ئەو بەهایانەی لە شەڕی ناوخۆدا و لەوە وپێشیش لە دەستچووە بگەڕێنینەوە بۆ گەنج، ئەمە لەزمانی فیکرو فەلسەفەدا و بەتایبەت قوتابخانەی فرانکفۆرت بە(کارکردن لە ڕابوردوو) ناوی دەنێن، لە بیرت نەچێت، ئەمە مانای ئەوەنیە کەلەوەپێش شتێکی باش بوبێتن، لەوەپێشیش وەکو بۆم باسکردی نەوەی جەنگ خاوەنی کێشەبەندی و ئیشکالیەتی خۆیان بوون، بەڵام لە شەڕی ناوخۆدا هەموویان ڕووخان چیتر ژیان نەما، چیتر ژیانی (کلتوری زۆرانبازی) نەما، چیتر هەناسەدان نەما، ئاڵەو پێچەمێژوویەدا گەنجی نوێی کورد لەدایك بوو .. نموونەت بۆ بێنمەوە : ئەو گەنجە ئێستا تەمەنی چەندە؟ لەوانەیە تەمەنی (٢٠) یان (٢٥) ساڵ بێت، ئەو زەمەنە تەمەنی دوازدە یان سێزدەساڵ بووە، تەمەنێکی ناسکی هەرزەکاری ، کە لە سایکۆلۆژیادا بە (لەدایکبوونەوەی دووەم) ناوی دێنن، لە شەڕی ناوخۆدا بووە، کە تاریکترین و تاڵترین و بێ ماناترین کاپیتاڵی ژیانی کوردی بووە، لەو زەمەنەدا ژیانیان ناسیووە، ئێستا ئەوانە ڕەگە زیندووەکانی ئەم کۆمەڵگەیەن، بمانەوێ و نەمانەوێ ، ژیانی کۆمەڵگە لەدەستی ئەواندا دەبێت، کەواتە ئەرکی ئێمە و ئەرکی دەسەڵاتیشە، گەر بەهەقەت دەسەڵات بێت، ئەم نەوەیە لەو کێشەبەندیە هەڵسوڕاوە و تاڵە مێژوویە قوتاربکەین، ئێمەد دەتوانین زۆر شت بکەین" یەکەمیان بەڕابوردووی خۆماندا بچینەوە و دەبێ کار لەڕابووردودا بکەین ئەو چەمکە فەلسەفی و فیکریانەی کە هەن، وەکو (ئادۆرنۆ) باسی دەکات (کارکردن لە ڕابوردوودا)، دۆزینەوەی شوناسی خۆمانە، شوناسی ئێمە شوناسێکی ونبووە، لەبەر ئەوە شوناسی

هەموو ئەوانەی کەنەوەی نوێ بە نەوەیەکی تەمەڵ لەقەڵەم دەدەن و بەوە تاوانباریان دەکەن، دەبێت بڵێین بۆچی تەمەڵن؟ یاخود بۆچی ئەم نەوەیە بەتەمەڵ کراون؟

گەنج لە قەیراندایە. دووهەمیان بیناکردنەوەی جارێکی دیکەی نۆرمەکان و بەهاکان و ئەخلاقی کۆمەڵایەتیە. سێیەمیان دوورکەوتنەوە لە مزگەوت لە نۆرمەکانی لە ڕەواخوازیەکانی دەستێوەردانەکانی لە کۆمەڵگەدا. ئەوسێ خاڵە هەرسێکیان ئەتوانین بڵێین حاڵەتێکی باش دێننە بوون، بێگومان شەڕکردن لەگەڵ گەندەڵی ئیداری و لەگەڵ بیرۆکراتیەتی کوردیدا لەم چوارچێوەیەدا بەئەنجام دەگەیەنرێت، نەك بەناو لێنانی خۆ بە (ریفۆرمخواز) و شتی دیکەی عەجایب کە لەناو لێنان و ڕووکەشی سیاسی نەبێت هیچی دیکە نیە، ئێمە نابی بیریشمان بچێ کە لەناو نەوەکاندا هەموو نەوەی نوێ و نەوەی کۆنینەدا، هەمووی بەگشتی، چی ناودەنێی بینێ. خەڵکی هوشیار هەیە، ڕۆشنبیری ئۆرگانی وچالاك بوونی هەیە و چەندەها ساڵە لە نێو حزب و بوارەکانی ئەدەب و ڕۆشنبیری و کۆمەڵدا کاردەکەن و دەیانەوێت ئەم کۆمەڵگەیە لەو قەیرانە یەك بەدوا یەکانە ڕزگاربکەن، بەمانای ئیرادەیەك هەیە بۆ گۆڕان، بەڵام هێشتا تیۆریزە نەبووە و ئۆرگانیزە نەبووە، ئەگەر هات و ئەم پێکهاتەیە پێك بێت و لەو بڕوایەشدام وا بەرەو پێکهاتن هەنگاو دەنێت ،ئەگەر هات و شەڕێك بکرێت لەنێو کۆمەڵگەوە بۆ نوێخوازی ، لەهەموو لایەکەوە دژی هەموو ئەو ناشرینیانە، دەتوانین بڵێین نەوەی نوێ تاڕادەیەك پەنجەرەیەکی لەسەر ئەکرێتەوە، پەنجەرەیەك بۆ بینینی ژیان. بەدیوێکی دیکەدا، دەڵێم: دەبێت ئێمە لەهەمانکاتدا زیاتر دۆزی ژیان، نەك دۆزی مردن زیندوبکەینەوە، دوور کەوتنەوە لە (دۆزی مردن) لەنێو پێکهاتەی بیرکردنەوەماندا ئەرکی یەکەمی تاکڕەوی و ئیندڤیدوالی هەر یەك لەئێمەیە، دۆزینەوەی خود وەك خودێکی تاك لەبەرامبەر (دۆزی ژیان)دا ، یەکەم هەنگاوە لەهەموو بوارەکاندا، نزیکبوونەوە لە دۆزێکی هیومانیە بەخود دەستپێدەکات تاوەکو دەگاتە سەر داپۆشینی شێوازی (دۆزی ژیان) بەهەموو ڕەهەندەکانیەوە، بێگومان ئەمە کارێکی زۆری و هیلاکیەکی زۆری و زەمەنێکی زۆری دەوێت، بەڵام دیارە ئەمە ئەرکی هەموولایەکە کاری بۆ بکەین.

ئارام سدیق :ئەو ململانێ زۆرەی نێوان باوك و کوڕ لەکوردستاندا، تاچەند بەپۆزەتیڤی دەبینی، ئایندەی ئەم ململانێیە لەڕوانگەی تۆوە بەرەو کوێ دەڕوات؟

ئیسماعیل حەمەئەمین: کوا ململانێیەك هەیە لە نێوان باوك وکوڕدا؟ گەورەترین کێشە ئەوەیە کوڕەکان تا ئەوکاتە بەرگری لە خۆیان ئەکەن کە نابن بە باوکی سیاسی و وەزیفی و مەسلەکی و لەدەرەوەی ئەم بازنەیەدان، من ئەزمونێکی زۆر هەستیارم هەیە ، ئێستا بۆتی دەگێڕمەوە، ئێمە کۆمەڵێك گەنج بووین کە سایکۆلۆژیامان دەخوێند لە ساڵی چوارەمی زانکۆماندا پراکتیکمان وەرگرت و دەبوایە وەك مامۆستای سایکۆلۆژیا لەپەیمانگاکاندا موحازەرە بڵێینەوە، چووینە پەیمانگاکانەوە بۆ ئەوەی وانەی سایکۆلۆژیاو پەروەردە بڵێینەوە، هەموو ئەوانەی کە لەگەڵ منداببوون لە پێچێك لەپێچەکاندا، کە خۆیان بێزاربوون لە شێوازی تەقلیدی وانەگوتنەوەی سایکۆلۆژیا لەزانکۆکانی ئەوسای عێراقدا، کە لەزۆر لاوە مەنهەجێکی زۆر زۆر ڕۆتینی و بێزاریان بەسەر ئێمەدا دەسەپاند، کە زۆریان پێ ئەنوسینەوە و کۆپیەکی زۆر بوو لەسەر پرنسیبی پڕکردنی دەماغەکان لەزانیاری ، نەك تێگەیشتن لە جەوهەری زانیاریەکان، لەپاڵیدا کۆمەڵێك پرۆفیسۆری تەقلیدی ئەوسا مومارەسەی ژیانی زانکۆیی شەستەکانیان لە هەشتاکاندا دووبارە دەکردەوە، ئێمە هەمووان لەو جۆرە شێوازی وانەگوتنەوە بێزار بووین ،...